

Kurs i skinnberedning på Jamtli

24 sept och 1 okt 2011

Terese Olofsson

På denna kurs fick deltagarna lära sig att bereda skinn utan kemikalier. Ledare var Helena Gjaerum. Under kursen användes killingskinn och till lammskinn. Gruppen träffades under två lördagar. Första lördagen för att skrapa, tvätta, torka och fetta in skinnen. Deltagarna tvättade skinnen hemma och andra lördagen ägnades åt torkning och mjukgörning. Kursledaren berättade under kursens gång om hudens struktur och varför man bereder skinn samt gav en historisk tillbakablick.

Anledningen till att man garvar ett skinn är att man vill ombilda det till ett varaktigt material, som man kan skära i och sy till exempel kläder av. Ett rått skinn är väldigt hårt när det är torrt, och ruttnar lätt när det är vått. Genom att garva skinn kan det bli mjukt fast det är torrt och det ruttnar inte när det blir vått. Det som händer kemiskt är att kollagenfibrerna i läderhuden binder sig till garvämmet. De nya förbindelserna ger läderhuden de egenskaper som kännetecknar ett garvat skinn, att det håller sig mjukt utan att ruttna.

Deltagarna skrapar bort kött, fett och hinnor från skinnen. Det måste göras innan själva garvningen kan påbörjas. Annars kommer inte garvämnen åta att påverka läderhuden.

Allt som behövs för att fetta in skinnen, en fettblandning av rapsolja, såpa och äggula.

När pälsen är torr och köttssidan känns "falukorvstorr" är det dags att fetta in skinnen. Fettblandningen masseras in i huden.

Deltagarna fick sedan i hemläxa att hänga skinnet på lagom varm plats och låta mogna några dagar upp till en vecka. Under tiden skulle de sträcka och dra i skinnet. Därefter tvättade de skinnet genom att först blötlägga det i ljummet vatten och såpa och sedan tvätta och torka det. Hårtork användes för att skynda på torkningen.

Den andra lördagen ägnades åt mjukgörning av skinnen. När pälsen känns torr och köttssidan falukorvstorr börjar man. Skinnet dras och sträcks för att förhindra att fibrerna torkar ihop och krymper så att skinnet blir stelt och hårt. Om man inte orkar kan man stoppa skinnet i frysen tills man har hämtat nya krafter. Då jobbar kylan och mjukgör genom frostsprängning i huden (is tar större plats än vatten).

Om kursdeltagarna

Kursdeltagarna hade själva tillgång till skinn och en av dem jagade. De gick kursen för att kunna tillämpa hantverket hemma. Att kunna sy i skinn som de själva berett var ett mål.